

II. Sondaj Sempozyumu'nun Ardından

•BÜLENT TOKA-

Maden Yüksek Mühendisi

Maden Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından düzenlenen 2. Sondaj Sempozyumu 19-20 Kasım 1998 tarihleri arasında İzmir Atatürk Kültür Merkezinde yapıldı.

İyi bir organizasyon, 11 adet bildiri ve "soğuk su ve sıcak su sondajlardaki hukuksal ve teknik problemler ile yaşanan haksız rekabet ortamı" konusunda yapılan panellerle dolu dolu iki gün yaşandı.

Ülkemizde uzun zamandır sondajcılık sektöründe makina ve ekipman yönünden yatırım yapılmamakta ve buna bağlı olarak teknoloji transferi gerçekleştirilememektedir. Bu durum bu sektörde çalışanların, dünyada sondajcılık alanında yapılan gelişmeleri takip edememesine ve dolayısıyla araştırma ve geliştirme çalışmalarını yapılamamasına neden olmaktadır. Gelişmiş ülkelerde sondajcılık alanında daha spesifik konularda (kömür yataklarındaki metan gazı, coiled tubing gibi) sempozyumlar düzenlenirken, ülkemizde geniş bir yelpazeye açık olan sondaj sempozyumunda bu kadar az bildirinin olması düşündürücüdür.

Sempozyumların en ilgi çeken bölümü panellerdir. Bu panelde de sorunlar tartışılmış ve bu problemlerin üstesinden gelmek için alınacak önlemler ortaya konmuştur. Fakat bu panelin amacına ulaşabilmesi için yasama organından siyasi parti temsilcilerinin bulunması gerekirdi. Ayrıca Çevre Bakanlığı ve Türk Standartlar Enstitüsünden yetkililerin bulunması panele renk katabilirdi. Panel konusuna bağlı olarak ortaya konan problemlerden ve çözüm önerilerinden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1. Özellikle soğuk su sondajlarında, denetimin yetersizliği ve bir teknik şartname olmaması nedeniyle ehliyetsiz kişilerin sondaj tekniğine uygun sondaj yapmaması. Dolayısıyla yeraltı suyu kaynakların gelişi güzel kullanılması.

2. Ruhsatsız olarak açılan kuyular, sanayi atıklarının yeraltına enjeksiyon amacıyla kullanılmaktadır. Bu da içme veya kullanma sularının sağlandığı yeraltı kaynakların kirlenmesine neden olmaktadır. (Bilindiği üzere yabancı bir petrol şirketi, bu konudaki yasaların yetersiz olmasından faydala-

arak petrol atıklarını Diyarbakır'ın içme suyunun sağlandığı akifere boşaltmış ve yeraltı suyunun kirlenmesine neden olmuştur).

3. Özel sektördeki ehliyetsiz sondajcılarının piyasada yetersiz sondaj tekniğiyle kuyu açması ve bunu çok ucuza gerçekleştirmesi ciddi sondaj şirketlerinin bu sektöre yatırım yapmasını engellemektedir. Bu sektörün gelişebilmesi; sondaj için teknik şartnamelerin oluşturulmasına, açılan kuyuların denetlenmesine ve kamu sektörünün ve özel kuruluşların yatırım yapmasına bağlıdır.

4. Jeotermal enerjinin üretimine yönelik sondaj ve işletmesine ait mevzuatın olmaması ve bu enerjinin bilinçsiz olarak kullanılması enerjinin boş yere harcanmasına ve çevreye olan zararların artmasına neden olmaktadır. Bu nedenle jeotermal sahalarda yapılacak çalışmalar için gerekli yasal düzenlemelerin acilen yapılması gerekmektedir.

Organizasyon komitesi tarafından panelde yapılan konuşmalar videoya alınmış ve buradan çıkan sonuçları ilgili makamlara iletileceği bildirilmiştir. Odamız bu konularda gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için konunun takipçisi olmak zorundadır.

Bu organizasyonda bazı sondaj ve sondaj ekipmanları üreten firmaların bu sempozyuma bildirimlerle veya sergi standlarıyla katkı sağlamadıklarını üzüntüyle gördük. Sondajcılığın gelişmesinde önemli bir yere sahip olan sondaj sempozyumlarına katkı sağlayan şirketlerin ürünlerinin bu vesilelerle tanıtılması sektörümüze faydalı olacaktır. Bu nedenle Organizasyon Komitesinin bu sempozyumun sonuçlarını tüm ilgili kuruluşlara bildirmesini ve 2000 yılında yapılacak 3. Sondaj Sempozyumuna katkı sağlamak amacıyla üniversite veya ilgili kuruluşlarla işbirliğine girmelerini tavsiye edilmesi sektöre yararlı olacaktır.

Ayrıca, Sondajcılar Birliği adında bir dernek kurulduğunu bu sempozyumda öğrendik. Dileriz bu oluşum madencilik ve sondajcılık sektörüne katkılarda bulunur.

Başarılı çalışmalarından dolayı bildiri sahiplerine, organizasyon komitesine, MMO İzmir Şubesine ve katkı koyan tüm şirketlere şahsım adına teşekkür eder, 2000 yılında yapılacak sempozyuma tüm sondajcılarının katılımını beklerim.